

je odpravila, končni ъ se izpusti, ker za bolgarščino nima nikakega pomena. Uvel se je *i* za naš *j*, zato sta se pa opustila *oi* in *и*; *ж* v sredi besed se je zamenil z ъ. V vsem ima novi pravopis 28 črk. Določil se pa ni le pravopis, temveč tudi nekatera slovnična pravila. Tako se je določilo, kdaj se rabi pri moških samostalnkih član = ът, kdaj а. Da ima

novi pravopis več nasprotnikov v Bolgariji, je naravno, vsaj je znano, kako huda je bila pri nas abecedna vojska, in kako se je moral bojevati proti starokopitnežem Vuk Karadžić. Ne dvomimo, da se udomači novi pravopis, ker je jako jednostaven, in ker je prikrojen svojstvom novobolgarščine.

I. P.

Razne stvari.

Naše slike.

Danes podajemo drugo večjo sliko sarajevskega mesta. Nekako v sredi lahko najdejo čitatelji katoliško stolno cerkev z dvema zvonikoma. Če beró natančno opis v današnji številki, lahko najdejo in si predočijo še druge večje stavbe. — Nekoliko po obletnici smrti pok. Jos. Marna podajemo sliko spomenika, ki mu ga je „Katoliško tiskovno društvo“ postavilo na grob. Spomenik je naredil ključavniški mojster Jos. Rebek v Ljubljani iz kovanega železa. Delo je ne samo vkusno, ampak tudi vstrajno. Pametno je, da se je ozrlo društvo na nekdanjo šego železnih grobnih spomenikov. — Zlasti upamo, da se bodo zanimali čitatelji za podobi na str. 120 in 121. Kažeta nam dva kipa z deželnega gledališča ljubljanskega, ki predstavljata komedijo (veseloigro) in tragedijo (žaloigro) in katera je izdelal naš kipar A. Gangl. Kipa sta po dva in četrť metra visoka in iz rmenkastega kamena. Oba nam kažeta to, kar naj pomenita: Komedija izraža veselo lahkoživost, tragedija resnobo, žalost, strast, boj in strah. Prva drži v desnici paličico z nasajeno smešno glavo (Kurentovo), v levici pa krinko (larvo), kakoršna je bila v navadi ob praznikih grškega boga Dionysa. „Tragedija“ pa drži v desnici bodalo, z levico si razkriva obleko, kakor da je pripravljena v strastni razvnetosti storiti vse — umoriti druge ali sebe. Oba kipa je prav umetno fotografoval g. Armič, fotograf v Ljubljani.

Zanimiva ženska. Da je tudi ženska (seveda ne vsaka) nadarjena za znanost, da ima pogum in dela velike načrte, učé nas mnogi vzgledí. Iz novejšega časa omenjamo slovečo pisateljico in potovalko Ido Pfeiffer, kateri so postavili pred jednim letom na Dunaju lep grobni spomenik.

Rodila se je Ida Reyer na Dunaju l. 1797.; njen oče je bil imovit kupec. Že v mladosti se je odlikovala z duhovitostjo in pogumnostjo. L. 1820. se je omožila z lvovskim odvetnikom dr. Pfeifferjem, kateri je pa kmalu brez krivde jako obubožal, da je imela žena trdo življenje. A voljno in srčno je

prenašala nesrečo, stradala z možem in dvema sinovoma; kolikor je mogla, služila si je kruha s poučevanjem v risanju in glasbi. Po smrti moževi se je preselila na Dunaj in tukaj skrbno vzgajala oba sinova. Ko sta bila ta dva preskrbljena in je tudi sama po materi podedovala nekaj imetja, bilo ji je možno udati se svojemu najljubšemu delovanju — potovanju. Kar je že davno namerjala, to se je izpolnilo 45letni ženi. Najprej je potovala v sveto deželo, Egipet, Sirijo (l. 1842.) in potem to pot tudi popisala. Ta potopis je sicer preprost, a čitati ga je lahko in prijetno. Knjiga ji je pridobila nekaj dohodkov, in tako je lahko mislila na drugo potovanje. Naučila se je angleščine in danščine, privadila tudi fotografiji, pa se je napotila proti severu v Skandinavijo in Islandijo. Tudi to potovanje je popisala. To potovanje je vnelo srčno in vedoželjno ženo še bolj. Sklenila je potovati okrog sveta. Pomladi leta 1846. je šla na pot in se vrnila jeseni l. 1848. ravno prav, da je rešila svojega sina. Drugič je potovala okoli sveta od pomladi l. 1851. do pomladi l. 1855. Naposled jo je vleklo, da bi natančno pregledala otok Madagaskar in odpotovala je l. 1856. A sreča ji ni bila mila. Zaprli so jo na otoku po nedolžnem, češ da je zarotnica, in obsodili v smrt. Ko so jo oprostili kazni, lotila se je je mrzlica. Jako bolna je prišla domov in umrla na Dunaju dné 27. vinotoka l. 1858. v 61. letu. Vse svoje poti je natančno in znanstveno popisala. Bila je pač nenavadno krepka in odločna žena.

Gora Atos. V južni Grčiji se razteza halkidski polotok daleč v morje, in konec njega je sloveča, Grkom sveta gora Atos. Tukaj je dvajset grških samostanov, ki so vsi skupaj v zvezi, nekaka samostanska državnica. Od Turkov so samostani precéj neodvisni, le da plačujejo vsako leto davek in pošiljajo darila. V mestecu Karioes je vlada vseh mnihov: zastopniki samostanov in štirje predniki. Ti so v najsvetejši sinodi. Nekateri samostani so ob morskem bregu, drugi v gozdih. Vse je tu preprosto. Popotniki hvalijo življenje teh mnihov, a trdé tudi, da so na nizki stopinji omike. Vendar se je tukaj ohranil marsikateri slovstveni spomenik iz starih časov.

D. R. G.